No. 1182 Zaterdag 25 Augustus 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 24 Aug.

EINDVERSLAG.

Als dat eens waar was, dat ten laatste toch een einde was gekomen aan dien rampzaligen schoolstrijd, welke nu reeds meer dan vier volle jaren duurt! Maar er zullen nog wel ettelijke stukken gewisseld moeten worden tusschen Gouverneur en Raad, alvorens de Kolonie Curaçao een nieuwe Onderwijswet zal bezitten en de Roomsch Katholieke scholen niet langer gedwongen zijn strijd te voeren om ten minste haar voortbestaan mogelijk te maken.

Het heeft er werkelijk allen schijn van, of men aan de grootste meerderheid, aan 4|5, der geheele Curaçaosche bevolking het recht wil ontnemen, om hare kinderen volgens eigen godsdienstige overtuiging, volgens eigen Katholieke beginselen op te voeden en te onderwijzen. Katholieke opvoeding zonder Katholiek onderwijs is onmogelijk. Het onderwijs is een integreerend deel der opvoeding, beide moeten in dezelfde richting worden geleid om tot een goed, een volmaakt geheel te kunnen geraken.

Iedere goed geordende Staat is verplicht te zorgen voor voldoend onderwijs, een der machtigste factoren om het volk te beschaven en te ontwikkelen. Een volk, dat geen onderwijs geniet, verwildert, en is onmogelijk goed te besturen.

Dat onderwijs moet gegeven worden met eerbiediging der godsdienstige overtuiging der bevolking.

Het Gouvernement van Curaçao heeft tot dusverre volstrekt niets gedaan om aan de talrijke kinderen der bijna uitsluitend katholieke buitenbevolking ook maar eenig onderwijs te verschaffen. Wat plicht was van den Staat, werd jaren lang verricht door het Roomsch Katholiek Vicariaat geheel op eigen kosten, zonder den minsten steun van het Gouvernement te ontvangen, maar daarentegen wel veel tegenwerking te ondervinden.

Een karige hulp kon slechts langzamerhand en als met geweld van het Gouvernement worden afgedwongen.

Hoe was het nu mogelijk om bij zulk eene geringe subsidie deze buitenscholen, steeds maar grooter te bouwen, het aantal voortdurend uit te breiden, telkens nieuwe leerkrachten uit Nederland over te laten komen — en te gelijkertijd dat onderwijs, bestemd voor de arme buitenbevolking, op de hoogte te brengen der meer moderne eischen, die maar al te dikwerf te hoog werden opgevoerd zonder rekening te houden met de werkelijkheid.

In ernst, is dat nu niet al te veel gevorderd? Had de nieuwe onderwijsverordening, die dit toch eischte, niet tevens een zeer aanmerkelijke verhooging van subsidie moeten voorstellen, zooals bijv. de Ontwerper der Surinaamsche Verordening heeft gedaan?

Wanneer het Gouvernement van den beginne af bij scherpe controle ook hooger subsidie hadde gevoegd en niet steeds het Vicariaat bijna alleen had laten staan voor alle zware lasten van het onderwijs der geheele buitenbevolking, zou het die R. K scholen ook mogelijk zijn gemaakt zich geregelder en krachtiger te ontwikkelen.

Met de weinige middelen, waarover het Vicariaat kon beschikken, werden er in een tijdsverloop van 50 jaren 20 scholen voor arme kinderen opgericht, zoodat ook zelfs niet de meest afgelegen buitenbevolking van onderwijs verstoken is. De laatste nieuwe school werd nog dit jaar op Saba gebouwd.

Nu dus een voldoend aantal scholen aanwezig is, zal er bij meerdere hulp van het Gouvernement, langzamerhand aan gedacht kunnen worden het onderwijs, waar noodig, ook te verbeteren.

Een aanvrage om meerdere hulp van het Gouvernement werd door den tegenwoordigen Gouverneur beantwoord met het stellen van overdreven, onmogelijk uit te voeren eischen, die daarenboven de reeds te hooge onkosten nog verdubbelden. De Gouverneur had alleen oog voor de fouten, hoofdzakelijk veroorzaakt door het uitblijven van tijdige Gouvernementeele hulp, niet voor de goede eigenschappen van het Bijz. Onderwijs, noch voor de outwikkelingsgeschiedenis dezer scholen en het groote voordeel, dat zij de kolonie brachten.

Aan dat onpractisch inzicht in onderwijszaken en dat ontactisch optreden van den Gouverneur hebben wij dien onverkwikkelijken schoolstrijd te danken gehad. Met één pennestreek wilde hij het onderwijs totaal veranderen, zoogenaamd verbeteren, maar heeft juist daardoor ruim vier jaren lang de eenig mogelijke, de *geleidelijke* uitbreiding en verbetering van het onderwijs tegen gehouden.

Geen wonder, dat algemeen ook door de Katholieken verlangd wordt naar het einde van dien rampzaligen strijd omdat gedurende al den tijd, dat deze duurde de zoo brood noodige vermeerdering van subsidie werd onthouden.

Dat einde kan nu misschien komen.

De Koloniale Raad trachtte daartoe te geraken door den Gouverneur te verzoeken ook het tweede Ontwerp maar weer in te trekken.

De Gouverneur wilde zijn Ontwerp niet geheel prijsgeven maar antwoordde daarop met een *Nota van Wijzigingen,* die toch al iets meer toegaf, de strenge eischen wat matigde, en de subsidie een klein weinigje verhoogde.

In het *Eindverslag* streeft de Commissie van Rapporteurs er naar het einde van den strijd te bespoedigen en geeft het Bestuur in overweging de nieuwe redactie van het Ontwerp zoodanig samen te stellen, dat het nog vollediger aan zal passen aan de werkelijkheid en meer rekening houden zal met bestaande toestanden.

Dank zij dit optreden van den Kolonialen Raad hopen wij nu weldra weder regelmatig te kunnen voortwerken aan de geleidelijke ontwikkeling van het R. K. Onderwijs, gesteund door de verhoogde subsidie van het Gouvernement.

Tot de beschouwingen der artikelen willen wij thans niet overgaan, alleen moeten wij uit alle kracht protesteeren tegen het voorstel van *verscheidene* leden, neergelegd in de afzonderlijke bespreking van artikel 2.

„Art. 2, laatste lid. Door verscheidene leden werd, met verwijzing naar hetgeen hieromtrent in het Voorloopig verslag, dd. 5 October 1905, is gezegd, de wenschelijkheid betoogd om niet alleen het eerste lid van art. 22 maar het geheele artikel op de bijzondere scholen toepasselijk te verklaren. Dit kwam hun zeer billijk voor, waar die scholen toegankelijk zijn voor alle kinderen, zonder onderscheid van godsdienst. Een lid kwam evenwel op voor het beginsel door het Bestuur in dit artikel neergelegd."

Het 2e lid van art. 22, dat zou moeten worden opgenomen luidt aldus:

„De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eer-

Feuilleton.

EEN BLADZIJDE GESCHIEDENIS.

(*Vervolg en slot.*)

Eensklaps barstte de bom los.

„Comediant! Ik! Alzoo! Ik zal u comedies geven om u allen te doen weenen als vrouwen en kinderen.— Comediant! — Zoo zoo! Gij zijt er nog niet, als gij denkt met een beleedigende koelbloedigheid met mij een beetje te kunnen spelen! Mijn schouwburg is de wereld; de rol, die ik er speel; is die van meester en schrijver; Paus, koningen, volken zijn mijne comedianten, en de draad, waarmede ik die allen beweeg, is de vrees. — Comediant! Ha! gij moet een andere figuur hebben dan de uwe, „mijnheer Chiamonti", om mij toe te juichen of te durven uitfluiten. Weet gij wel, dat gij niets anders zoudt zijn dan een arme pastoor, indien ik het wilde? Gij en uwe tiara zouden, indien ik, u groetende, mijn ernstig uiterlijk niet bewaarde, door Frankrijk in het gezicht worden uitgelachen. „Niemand durfde voor vier jaar geleden hardop van Christus spreken. En als het u belieft, wie had toen van den Paus durven spreken?

„Comediant! Ha! Mijne heeren, gij krijgt gauw vasten voet bij ons! Gij zijt boos, omdat ik niet, zooals Lodewijk XIV, de Gallicaansche vrijheden heb afgekeurd!— Maar zoo krijgt men mij niet.— Ik ben het, die u in handen heb; ik, die u als speelpoppen van het Zuiden naar het Noorden breng; ik ben het, die den schijn aanneem u nog voor iets te rekenen, omdat gij nog een oud idee vertegenwoordigt, dat ik weer wil doen herleven; en gij hebt het verstand niet om dat in te zien en te doen, alsof gij het niet begreept.— Maar neen! ik moet u alles zeggen! Ik moet u met den neus bij de dingen brengen, opdat gij ze zoudt kunnen begrijpen. En dan blijft ge nog zoo maar te goeder trouw gelooven, dat men u noodig heeft, en gij heft het hoofd op en gij omhangt en drapeert u in uw vrouwenrokken.— Maar weet het wel, dat die op mij niet den minsten indruk maken, en dat, als gij zoo voortgaat, ik uw kleed zoo zal behandelen als Karel XII dat van den groot-vizier; ik zal het met een slag van mijn sporen verscheuren."

Toen zweeg hij. Ik durfde niet te ademen. Toen ik zijn donderende stem niet meer hoorde, stak ik mijn hoofd een weinig vooruit om te zien, of de goede grijsaard niet dood was. Dezelfde kalmte in houding en gelaat. Hij hief ten tweeden male zijne oogen ten hemel en na een diepen zucht zeide hij met een bitteren lach:

„Tragediante!"

Op dit oogenblik was Bonaparte aan het andere einde der kamer, leunende op een marmeren schoorsteenplaat, zoo hoog als hij zelf.

Als een pijl vloog hij op den grijsaard los; ik dacht, dat hij hem ging dooden. Maar kort voor hem bleef hij staan, greep van de tafel een vaas van Sèvres-porselein, waarop de Engelenburcht en het Capitool geschilderd waren en wierp die op den marmeren vuurhaard, waar hij ze verder vertrapte. Toen ging hij eensklaps zitten, diep stilzwijgend en in vreeselijke onbeweeglijkheid.

Ik was een beetje bijgekomen en kon wat vrijer ademen, ik gevoelde, dat hij tot kalmer nadenken was gekomen en het verstand de beheersching over het opbruisende bloed hernomen had.

Hij werd droevig, zijne stem werd dof en zwaarmoedig en ik begreep, van het eerste woord af, dat hij nu waar was en dat deze Proteus, door twee woorden bedwongen, zich toonde zooals hij was.

„Ongelukkig leven!" zeide hij eerst. Vervolgens peinsde hij, bleef nog een minuut zonder spreken, terwijl hij de rand van zijn steek verscheurde en, als het ware ontwakende, sprak hij tot zich zelven:

„'t Is waar. Tragediant of comediant. 't Is alles maar rol, voor mij is alles costuum sedert lang en voor altijd. Wat een vermoeienis, wat kleinheid! Altijd een houding aannemen, altijd! Van voren voor deze partij, van bezijden voor gene volgens hun begrip. Hun toe te schijnen zooals zij verlangen, dat men zijn zou en hunne onnoozele droomen juist te raden. Het stellen tusschen hoop en vrees; hen verblinden met datums en bulletins, met begoochelingen van naam. Meester te zijn van allen en niet weten, wat er mede te doen. Op mijn woord, ziedaar, alles.— En na dat alles zich zoo te vervelen als ik het doe, dat is te erg.— Want waarlijk, ging hij voort, terwijl hij de beenen kruiste en in zijn leuningstoel achterover viel, „ik barst van verveling. Ik zou geen drie dagen te Fontainebleau kunnen jagen, zonder van verveling te sterven. — Ik, moet gaan en doen gaan. Ik laat me hangen als ik weet waarheen. — Ik,

bied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden."

Wat bedoelen deze leden toch met dit voorstel? Zoeken zij daarin een waarborg, dat andersdenkenden nimmer op R. K. scholen opzettelijk zullen worden gekrenkt of beleedigd in hun overtuiging?

De jarenlange ondervinding zal toch wel geleerd hebben, dat noch de Eerw. Zusters, noch de Eerw. Fraters zich schuldig maken aan dergelijke feiten. Nog nimmer hebben wij daarvan eenige klachten vernomen.

Deze wettelijke waarborg zal dus wel gemist kunnen worden.

Maar waarom een artikel, dat *neutraal* onderwijs voorschrift ook toepasselijk verklaard op *Katholieke* scholen. De bijzondere scholen werden opgericht omdat het neutraal onderwijs den Katholieken nooit kon voldoen. Daarbij toch wordt in het geh el geen rekening gehouden met de opvoedende kracht, welke er van den Godsdienst kan uitgaan. Neutraal onderwijs achtten zij strijdig met den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen der Katholieken.

Dit artikel zou derhalve op Katholieke scholen het Katholiek onderwijs onmogelijk maken. (!)

Hoe die leden zulk een bekrompen, ouderwetsch idee durfden uitspreken, begrijpen wij niet. Deze heeren zien niets van het bijzonder karakter eener bijzondere school.

Wij zijn echter volstrekt niet bevreesd, dat de Wetsontwerper bij 't samenstellen van een nieuwe redactie, (*N. B.* „zooveel mogelijk die van de Nederlandsche wet") door het opnemen van een dergelijke bepaling weer een halve eeuw terug zou treden.

Neen, mijne Heeren, de nieuwe Nederlandsche wet erkent het volle recht der Bijzondere Scholen en streeft naar algeheele gelijkstelling van deze met de openbare. Daar zijn we hier nog ver vanaf.

Volgen hier de algemeene beschouwingen van de Commissie van Rapporteurs.

„Nagenoeg alle leden betuigden hunne ingenomenheid met de thans door het Bestuur in het Ontwerp gebrachte wijzigingen, waardoor aan hunne financieele bedenkingen beduidend wordt tegemoet gekomen. Het betreurend dat, ook met die wijzigingen, het eerste, onmiddellijk waarneembaar gevolg van deze verordening zal zijn eene vermeerdering der Koloniale uitgaven, wenschten zij zich er niet langer tegen te verzetten, waar zij moeten erkennen, dat ook zonder nadere regeling van deze materie, eene geringe verhooging van de subsidie voor de bijzondere scholen niet kan uitblijven. Dat nu aan die verhooging van uitgaven eene regeling wordt vastgeknoopt, die voor de toekomst vaste voorschriften geeft waardoor moeilijkheden worden voorkomen, kon, volgens hen, niet anders dan toejuiching verdienen.

Eenige leden hadden met voldoening ontwaard, dat bij de thans in het Ontwerp gebrachte wijzigingen ten volle rekening is gehouden met de belangen van het bijzonder onderwijs, speciaal met die der thans bestaande R. K. scholen. Immers, niet alleen is, voor wat het vereischte aantal onderwijskrachten betreft, de oorspronkelijk gestelde eisch getemperd, in die mate dat bijkans met het thans aanwezig personeel zal kunnen worden volstaan, maar ook de subsidie voor de hoofden van school is eenigszins verhoogd.

En moest het al uit een paedagogisch oogpunt niet zonder bedenking schijnen, dat thans voor de meeste scholen slechts één onderwijzer voor elk 80tal leerlingen wordt gevorderd, het vasthouden aan den eisch van één onderwijzer voor elke 50 leerlingen zou zulke financieele offers vergen, dat daaraan, volgens meerdere leden, voorloopig niet gedacht kan worden.

Een lid, hoewel zich in hoofdzaak met het Ontwerp zooals het thans is gewijzigd kunnende vereenigen, betoogde dat er z. i. onoverkomenlijk bezwaar voor de thans bestaande R. K. scholen gelegen is in de bepaling, dat ook de reeds daaraan verbonden onderwijskrachten aan de eischen van de verordening zullen moeten voldoen. Volgens dit lid misten de Zusters de noodige voorbereiding om het vereischte examen af te leggen en de kweekelingen de vereischte bedrevenheid in de Nederlandsche taal om aan de verordening te voldoen. Werd hierin geene verandering gebracht, dan zouden, zoo meende hij, de thans onderwijsgevende Zusters later slechts als kweekelingen dienst kunnen doen en 23 andere Zusters uit Nederland moeten overkomen. Wat met groote onkosten gepaard zal gaan.

De andere leden deelden de bezwaren van bedoeld lid niet geheel. Wat het afleggen van het gevorderde examen betreft, wilde het bij hen niet in, dat personen, die voor het onderwijs zijn opgeleid en zich daarna uitsluitend daaraan hebben gewijd, niet in staat zouden zijn, zonder langdurige voorbereiding aan het examen te voldoen. Het kwam aan deze leden voor, dat de moeilijkheden van het examen te breed worden uitgemeten. Wat echter het voor de kweekelingen aangevoerd bezwaar aangaat, leek hun dit meer gegrond. De thans aan het R. K. onderwijs verbonden kweekelingen toch, zullen, op enkele na, niet in staat zijn van eenige bedrevenheid in de Nederlandsche taal te doen blijken. Haar aandeel in het onderwijs bestaat dan ook uitsluitend in het les geven in de laagste klasse.

Waar evenwel bij de meeste leden de overtuiging gevestigd was, dat de hierbedoelde Zusters de vereischte kundigheden bezitten om aan het examen te voldoen, en dat het Nederlandsch voorshands in de laagste klassen der scholen niet gebruikt zal kunnen worden, meenden zij het Bestuur in overweging te moeten geven, de overgansbepalingen van dit Ontwerp zoodanig aan te vullen, dat van de bij het inwerking treden der verordening aan het bijzonder onderwijs verbonden onderwijzers het bewijs van bekwaamheid in art. 5 bedoeld, niet zal worden gevorderd; terwijl aan de kweekelingen een termijn zal worden toegestaan om het in art. 44 bedoeld bewijs van bekwaamheid en bedrevenheid in de Nederlandsche taal over te leggen. Eenige leden wenschten dien termijn op vijf jaren, anderen dien op tien jaren gesteld te zien, met behoud van de bevoegdheid aan den Gouverneur toegekend, om dien, zoo noodig, te verlengen. Verscheidenen leden spraken hier het vertrouwen uit, dat het Vicariaat zoo spoedig mogelijk de minder geschikte elementen door andere, die aan de eischen der Verordening voldoen, zal doen vervangen.

Het voornemen van het Bestuur om, na ontvangst der beschouwingen van den Raad over het Ontwerp, een nieuwen tekst samen te stellen, vond bij alle leden instemming. In overweging werd gegeven zooveel mogelijk de redaktie van de Nederlandsche wet te volgen."

Correspondentie.

Rincon, 18 Aug.

Heden had hier de plechtige uitreiking plaats van twee bronzen medailles aan de gebroeders R. en R. Ellis, die zich, zooals men weet, in December ll zoo flink gedragen hebben door met levensgevaar een drenkeling L. B. van Rincon, te redden. Onze Gezaghebber, die ze hun in naam van den Gouverneur uitreikte, prees in korte, doch pittige, woorden hun betoonden moed.

PROGRAMMA

VAN HET

VOLKSFEEST

TER VIERING VAN DEN VERJAARDAG VAN

H. M. de KONINGIN

Op den 31sten Augustus 1906

te geven door het Bestuur van Curaçao.

1ste GEDEELTE.

DES VOORMIDDAGS OM 9 UUR.

VÓÓR HET GOUVERNEMENTSHUIS.

1e. Zwemmen met een ton, 1ste prijs f7,50, 2de prijs f5,—, 3de prijs f3,—, 4de prijs f2.—.

2e. Eier wedloop, 10 prijzen á f1.—

3e. Gulden happen van een plaat, 10 prijzen á f1.

2de GEDEELTE.

DES VOORMIDDAGS OM 10¼ UUR.

AAN DE OVERZIJDE, WATERKANT.

1e. Houtjes rapen, 10 prijzen á f1,—

2e. Tonnetjes kruien, 5 prijzen á f2.—

3de GEDEELTE.

DES VOORMIDDAGS OM 11½ UUR.

Uitdeeling van versnaperingen aan de kinderen van de Lagere Scholen.

4de GEDEELTE.

DES NAMIDDAGS OM 3 UUR.

Dagvuurwerk vóór het Wilhelmina-park.

5de GEDEELTE.

DES NAMIDDAGS OM 4 UUR.

1e. Wedstrijd van twee aan elkander gebonden ponten, wrikkende in tegenovergestelde richting, 1ste prijs f7,50, 2de prijs f5.—, 3de prijs f3.—.

2e. Wedstrijd van 4 riemsbooten, van af Moutet tot aan de brug Koningin Emma, 1ste prijs f20,—, 2de prijs f15.—, 3de prijs f10.—.

6de GEDEELTE.

DES NAMIDDAGS OM 6 UUR.

Muziek in het Wilhelmina-paviljoen door de Weesjongens van Sta. Rosa.

7de GEDEELTE.

DES AVONDS OM 8 UUR.

Groote verlichting van de haven en omliggende hoogten, gepaard met kanonnades en het oplaten van lichtende ballons.

---

spreek openhartig met u. Ik heb plannen in mijn hoofd voor het leven van veertig keizers, elken morgen en elken avond maak ik er een; ik bezit een onvermoeid voorstellingsvermogen; maar ik heb den tijd niet om twee plannen ten uitvoer te brengen of ik zou naar lichaam en ziel versleten zijn; want onze arme lamp brandt niet lang genoeg.

„Ronduit gezegd, wanneer al mijne plannen zouden vervuld zijn, zou ik er niet op durven zweren, dat de wereld zich veel gelukkiger zou gevoelen; maar zij zou schooner zijn en eene vervenever eenheid zou er heerschen. — Ik ben geen wijsgeer, en ik ken slechts onzen secretaris van Florence, die een alledaagsch verstand gehad heeft. Van sommige theoriën begrijp ik niets. Het leven is te kort om er bij stil te staan. Zoo gauw als ik iets denk voer ik het uit. Men zal genoeg uitlegging van mijne daden na mij kunnen geven om op te hemelen, als ik slaag, en te verkleinen, als ik val. De wondersprenken zijn daarvoor altijd klaar, in Frankrijk zijn ze overvloedig; terwijl ik leef zal ik hen wel doen zwijgen, maar daarna moet ge maar eens zien.— Maar 't komt er niet op aan, mijn zaak is te zorgen, dat ik slaag, en dat versta ik nog al. Mijne Illiade wordt alle dagen in werkelijkheid uitgevoerd.

Hij hief zich toen met zekere vroolijkheid op, was vlug en levendig; op dat oogenblik was hij natuurlijk en waar; hij dacht er toen niet aan zich zelf af te beelden zooals hij later deed in zijne samenspraken van St. Helena; hij was niet voornemens zich te idealiseeren; en stelde zijn persoonlijkheid niet samen op de manier om de schoonste wijsgeerige opvattingen te verwezenlijken; hij was het, hij zelf, geheel zooals hij was.—

Hij kwam toen bij den H. Vader terug, en bleef vóór hem op en neer gaan, maar Z. H. bewoog zich niet. Daar in toorn ontvlammende, kraamde hij het volgende uit, bijna geheel in een met platheid en verhevenheid doormengden, overstelpenden woordenvloed, zooals dit genie altijd zoo gemakkelijk en zonder studie kon zeggen.

„De geboorte is alles," zeide hij, „zie die armen naakt op de wereld gekomen, zijn altijd wanhopigen. Dat gaat dan over in handeling of zelfmoord, naar het karakter van die lieden. Wanneer ze moed hebben, zooals ik, om alles aan te pakken, op mijn woord; dan laten zij van zich hooren. Wat wilt ge! Men moet leven. Men moet zijn plaats vinden en zijn uitweg zoeken. Ik, ik heb me mijne plaats gemaakt zooals een kanonskogel doet. Zooveel te erger voor diegenen, die mij in den weg stonden. — Wat wilt ge er aan doen? Ieder eet naarmate zijn eetlust; ik, ik had grooten honger! — Komaan, heilige Vader, in Toulon had ik geen cent om een paar epauletten te koopen, maar in plaats daarvan had ik eene moeder en ik weet niet hoeveel broeders tot mijn last. Dat alles is nu geplaatst en, naar ik meen, nog al passend. Josephine had mij als uit medelijden getrouwd, en wij gingen haar kronen ten spijt van Raguideau, haren notaris, die gezegd had, dat ik niets had dan kop en degen, waarachtig! hij had geen ongelijk. — Keizerlijke mantel, kroon, wat is dat alles? Is het van mij? — Kostuum, tooneelspelerskostuum! Ik zal het een oogenblik om hangen, en dan heb ik er genoeg van. Vervolgens trek ik mijn gewoon officierspak weer aan en stijg weer te paard. — Nog geen dag kan ik zitten of ik stel mij bloot uit mijn leuningstoel gesmeten te worden. Is dat nu wel te benijden, zeg?

„Ik zeg het u, H. Vader, er zijn in de wereld maar twee klassen van menschen: zij die hebben en zij, die verdienen.

„De eersten slapen, de anderen roeren zich. Wat heb ik dat spoedig en op tijd begrepen, ik zal ver gaan, ziedaar alles. Er zijn er slechts twee, die op veertigjarigen leeftijd begonnen en er nog gekomen zijn: Cromwell en Jean Jacques; indien ge den eenen een boerderij en den anderen twaalf honderd francs en zijn dienstmeid gegeven had, zouden zij noch gepreekt, noch gecommandeerd, noch geschreven hebben. Er zijn werklieden, die bouwen, die kleuren mengen, vormen maken en ook die phrasen samenstellen; ik, ik ben werkman in veldslagen, dat is mijn vak. Op mijn vijf-en-dertigste jaar had ik er reeds achttien gemaakt, die men noemt overwinningen.— Dus moet men mijn werk ook betalen en het met een kroon te betalen is niets te duur. Bovendien, ik zal altijd werken, gij zult er nog genoeg andere zien. Gij zult alle dynastieën zien dagteekenen van de mijne af, al ben ik maar een parnevu en gekozen van het volk. Ja gekozen, H. Vader zooals gij, en getrokken uit de menigte. Op dit punt kunnen we elkaar de hand geven."

En naderbij komende, stak hij zijne blanke hand plotseling uit naar de ontvleesde en beschroomde hand van den goeden Paus, die, misschien verteederd door de goedhartige wijze van deze laatste beweging des keizers, misschien door een stil terugdenken aan zijn eigen lot en eene treurige gedachte over de toekomst der Christelijke maatschappij, hem zachtkens het einde zijner nog trillende vingers toestak.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

H. M. *Kortenaer* is Dinsdagmiddag naar Suriname vertrokken en zal over 5 weken in onze haven wederkeeren.

Examen.

Met genoegen vernamen wij, dat reeds nu, na slechts een enkel jaar verblijf in Holland, de heer CHARLES ELLIS zich te Utrecht met schitterend succes gedurende drie dagen onderworpen heeft aan het Staatsexamen, waardoor hij gerechtigd werd zich als student te laten inschrijven aan een der Staatsuniversiteiten.

Zoowel aan den heer CHARLES ELLIS als aan diens geachte familie bieden wij onze oprechte gelukwenschen.

Post-Spaarbank.

Gedurende de maand Juli werd f 9,186.12½ ingelegd en slechts f 1,827.27 terugbetaald.

Ingelegd werd:

Willemstad.		*f* 7,225,47½
2e district	Curaçao	1
3e „	Curaçao	8
4e „	Curaçao	1
5e „	Curaçao	38,50
Kralendijk,	Bonaire	106,94
Rincon	„	7
Oranjestad	Aruba	825
Philipsburg	St. M.	217,49
Oranjestad	St. Eust.	248,81
Bottom	Saba	457
Windwardside	„	50

Op de eilanden gaat het sparen beter dan in onze buitendistricten; dat schijnt nog maar niet te kunnen. En toch weten wij, dat de districtmeesters hun best doen om de spaarzaamheid ook daar te bevorderen en gemakkelijk te maken.

Gedurende de maand Juli bedroeg het aantal inlagen:

2de district	1
3de „	4
4de „	1
5de „	3
Bonaire	21
Aruba	23
St. Martin	17
St. Eustatius	13
Saba	7

VERJAARDAG
VAN
H. M. de Koningin.

Het programma der volksfeesten drukten wij af op de 2de bladzijde dezer courant. Wij wenschen aan de feestcommissie veel succes toe. Zij heeft haar best gedaan om weer wat verandering te brengen in het program en mag de voldoening smaken, dat de geheele feestdag, vooral den avond, zeer geregeld is verdeeld en gevuld, ook door aansluiting aan de meer officieele plechtigheden.

Des morgens om 10 uur zal de Gouverneur ten Gouvernementshuize audiëntie verleenen.

Des avonds van half acht — half negen concert der militaire kapel voor het Gouvernementshuis.

Curiosum.

Enkel en alleen als curiosum willen wij de volgende circulaire aan onze lezers bekend maken. Er schijnt maar één exemplaar naar ons eiland te zijn overgewaaid, door een vriendenhand ontvingen wij er een afschrift van.

Wij hopen later van de aangekondigde brochure iets meer te kunnen vertellen. Wij kunnen nu zelfs niet berekenen, wat het eigenlijk wezen zal. De inhoud der circulaire is als volgt:

L. S.

De ondergeteekende heeft de eer UEd. mede te deelen, dat binnen enkele dagen ter perse gaat:

LIEVE MANIEREN
VAN
Zekere Curaçaosche Pers
DOOR
PHYLLOMANICUS.

Prijs 30 cts.

Deze net uitgevoerde brochure, met gemakkelijke aanwijzingen langs den rand, geeft een geheel *verrassenden blik op de journalistiek* van Curaçao, het eiland, dat in de laatste jaren de aandacht trekt.

Nog nooit is in Nederland de aandacht gevestigd op deze hoogst zonderlinge Curaçaosche weekpers.

Daarom is deze brochure een werkelijk *curiosum* voor zoo goed als alle Nederlanders, die zelf niet lang op het eiland hebben vertoefd en er toch eenig belang in stellen. Niemand mag beweren, den waren toestand der „noodlijdende" kolonie te kennen, die niet afweet van de uiterst vreemde manier van schrijven en wrijven dezer nieuwsbladen, tot kennis van welke deze brochure eene inleiding geeft.

Men haaste zich met de bestelling, want over eenige dagen gaat het boekje ter perse, en er worden er maar weinig meer gedrukt dan er zullen gevraagd worden.

A. J. DE WILT.

Nijmegen, Juli 1906.

NB. Prijs voor den Boekhandel 20 cts. per ex. Bij 5 of meer ex. desverkiezend franco per post.

Veevoeder.

Een zeer belangrijke brochure werd uitgegeven door het Departement van Landbouwkunde der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Het voert tot titel: *The prickly pear and other cacti as food for Stock.*"

Uit deze brochure blijkt, dat men hoe langer zoo meer overhelt naar de meening, dat ook cactussen met doornen voorzien, zooals de hier veelvuldig voorkomende Spaansche Juffer, nog zeer veel voedingwaarde hebben voor het vee, koeien, schapen en geiten.

Al moge het afzonderlijk toegediend nu juist geen krachtvoeder wezen, het heeft toch zeer goede eigenschappen en kan in den drogen tijd een goedkoop voeder leveren om de beesten minstens in 't leven te houden.

Later hopen wij eenige korte beschrijvingen te geven over het bereiden van dit voeder en het mengen met ander voedsel, het wegnemen der doornen, etc.

Of zou „de Curaçaosche Maatschappij" van plan zijn de brochure, oorspronkelijk, of vertaald, of bewerkt voor Curaçaosche toestanden, onder de leden der Maatschappij te verspreiden? Dit zoude een nuttig werk wezen.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Nog steeds de meest onzekerheid omtrent 's Pausen uitspraak betreffende den kerkelijk-politieken toestand in Frankrijk. De „Gaulois" meldt—blijkbaar om toch iets over dit onderwerp te zeggen — dat het document bevattende de pauselijke instructies, voor het grootste gedeelte is bewerkt door kardinaal Serafino Vannutelli. En de „Köln. Volkszeitung" verzekerd te hebben vernomen, dat de officieele publicatie van het stuk niet te verwachten was vóór den 9en Augustus, den gedenkdag der kroning.

Alle vermoedens zonder eenigen grond, „verba et voces praetereaque nihil", daar de bij de gewichtige beslissing betrokken kerkelijke autoriteiten te Rome omtrent de zaak het diepste stilzwijgen bewaard hebben en nog bewaren.

RUSLAND.

Een schrikwekkend beeld van inwendige ontbinding vertoonen de berichten, die dag aan dag ontvangen worden uit Rusland. Politiebeambten van elken rang, officieren en manschappen der gendarmerie, schildwachts en stedelijke gouverneurs vallen gelijkelijk als offers van moordaanslagen. En daarnevens hebben overrompelingen plaats van staatsbanken en particuliere kantoren, van postwagens en spoortreinen, waarbij het den bedrijvers ervan meestal gelukt, zonder ontdekt te worden, met hun roofbuit te ontsnappen. Op de groote landgoederen verschijnen troepen boeren om den oogst te verwoesten en de bosschen om te hakken en slechts met wapengeweld kunnen zij uiteen worden gedreven. In hoeverre bij elk afzonderlijk geval politieke bedoeling ofwel gewone roofzucht in het spel zijn, valt moeilijk uit te maken, doch men mag aannemen, dat de revolutionnairen er toch in al die gevallen „achter zitten". Voor den politieken moord en den — laten wij het maar eens zoo noemen en den politieken roof — hebben den stilstaande partijen der ontbonden Doema nooit een woord gehad van afkeuring; zij zagen daarin een gerechtvaardigd middel om de regeering te bestrijden! Evenmin hebben zij geaarzeld met alle kracht revolutionnaire propaganda te maken onder het leger en aldus den laatsten steun van Regeering en Tsarendom aan het wankelen te brengen.

Het wachtwoord van: „bevrediging van den landhonger" moest op de soldaten, voor het grootste gedeelte behoorende tot den boerenstand, zijn uitwerking hebben, en de gebrekkige uitvoering van het bevel des Tsaren betreffende de verbetering der positie van den militair, wat kleeding, voedsel en ligging betreft, vermeerderde de brandstof. De gevallen van muiterij in de verschillende gedeelte van het leger namen gestadig toe in omvang en verbetering. De berichten uit Sveaborg, de vesting der Finsche hoofdstad Helsingfors, en uit Kroonstad en Reval bewijzen met hoeveel vrucht de revolutionnairen voor hun doel onder de militairen te land en ter zee hebben gewerkt. Het zou dwaasheid zijn deze gevallen te beschouwen als op zich zelf staande uitingen van ontevredenheid, die uit de wereld geholpen worden door de lakonieke verklaring van officieuze telegrammen, dat de „muiters zich overgeven", dat het „oproer onderdrukt werd" of dat deze of gene batterij" „tot zwijgen werd gebracht". Neen, men dient deze uitbarstingen te beschouwen in haar onderling verband, als het werk van een en dezelfde revolutionnaire agitatie op staatkundig en sociaal gebied, en wanneer men dan van het oproer op de „Kniaz Potemkin" af — meer dan een jaar geleden — tot de thans te Kroonstad en te Reval heerschende militaire onlusten tot de reeks gevallen van subordinatie en van den gewapenden opstand overziet, dan is het niet mogelijk het feit te loochenen, dat er sinds 'n paar jaren in het land- en vlootleger van den Tsaar heel wat veranderd is en de geest van revolutie, die een strijd op leven en dood heeft aangebonden tegen het oude regiem, op onrustbarende wijze veld gewonnen heeft. Merkwaardig, dat bijna tegelijk met de alarmeerende berichten uit de bovengenoemde Oostzee-havens de tekst bekend werd van het tot leger en vloot gerichte manifest der arbeiderspartij en der sociaaldemocraten van de voormalige Doema. Daarin wordt met alle kracht aangehitst tot afval van den Tsaar, die, zoo heet het, het oor leent aan de grootgrondbezitters, de hooge ambtenaren en de in Mandsjoerije verslagen generaals, terwijl aan den anderen kant het volk staat, de ouders en de bloedverwanten der soldaten. Dit manifest is een openlijke oorlogsverklaring en moge zij de muiterij te Sveaborg, Kroonstad en Reval, misschien ook al niet tot onmiddellijk gevolg gehad hebben, zij heeft daarop ongetwijfeld toch invloed uitgeoefend.

—De Fransche pers is over het algemeen in haar afkeuring van het geen de Tsaar thans gedaan heeft, eenstemmig. De „Temps" bijv. richt zich tot de autocratie met de vraag in hoeverre zij, die anarchie laat heerschen bij haar eigen ambtenaren, gerechtigd is uit te varen tegen ongehoorzaamheid van de Doema.

„Wanneer men eerbied voor de wet wil eischen", zegt de „Temps" „moet eerst de wet eerbiedwaardig zijn en moet er in elk geval een wet bestaan. Rusland is wetteloos, de regeering verwerpt haar Doema als een kind, dat zijn speelgoed breekt, omdat het niet weet er mee om te gaan; het heeft vergeten dat één vogel in de hand beter is dan tien in de lucht.

De oordeelen der Duitsche bladen loopen sterk uiteen, maar alle erkennen, dat op 't oogenblik de groote quaestie deze is: inhoeverre het Tsarisme nog kan rekenen op de trouw van het leger.

Het praatje over Duitschland's en Oostenrijk's bereidvaardigheid om eventueel tusschenbeide te komen, wordt thans gelogenstraft door de officieuze „Norddeutsche Allgemeine". Meer dan ooit verklaart dit blad, past het thans aan Duitschland zich van inmenging in Rusland's binnenlandsche politiek te onthouden. Het blad wil met deze verklaring geen poging aanwenden tot bekeering van hen, die opzettelijk verdachtmaking uitstrooien, noch spreken voor degenen, „die tegenover oneerlijke kuiperijen de stem der waarheid willen hooren."

Na zooveel officieuze ontkenningen zal men nu toch maar het best doen geruchten over „Wilhelm's interventie ten gunste van den Tsaar" te beschouwen voor tendentieuze berichten.

Merkwaardig die rede, door Engeland's eersten minister gehouden bij de opening der interparlementaire conferentie! Zijn bijzondere welkomsgroet aan de Doema-leden en zijn uitroep: „de Doema is dood, leve de Doema!" zouden van zeer bedenkelijken aard geweest zijn als een manifestatie tegen Rusland's binnenlandsche aangelegenheden, indien de half-officieele berichten uit Rusland niet hadden gemeld, dat de Tsaar 't vaste voornemen heeft de Doema opnieuw bijeen te roepen. Ware dit niet het geval geweest, dan zou Bannerman's speech voldoende zijn geweest om de Regeering van den betrokken Staat, in dit geval Rusland (indien zij maar krachtig genoeg geweest ware) naar Londen een ultimatum te doen zenden. Doch daarvoor bestaat thans geen vrees; het eene, dat men van de uitlating des primiers kan verwachten, is de versterking van de positie der parlementaire partij; ofschoon tal van afgevaardigden ter conferentie het optreden van den minister als niet anders beschouwden dan als een pressie van het machtige Engeland, uitgeoefend op de Regeering te Petersburg, om op den ingeslagen parlementairen weg voort te gaan en niet meer tot de autocratie terug te keeren.

Het plotseling vertrek der oud-Doema-leden van het Londensche Congres was blijkbaar bedoeld als theatraal effect. Wanneer zij in Rusland arriveeren, is de vergadering te Wyborg reeds lang afgeloopen en dit handjevol politiei zal er wel niet veel toe kunnen bijdragen om de oorlogsverklaring der Doema te helpen omzetten in daad en de weigering van het belasting-betalen en van het dragen der wapenen te helpen verwezenlijken. Trouwens, ondanks deze formeele oorlogsverklaring aan de Regeering heeft de protestvergadering te Wyborg geen diepen indruk gemaakt. Vooreerst waren daar onder presidum van prof. Moeromzew, slechts twee derde der Doemaleden aanwezig. Op de tweede plaats heerschte er onder deze oud-Doema-leden oneenigheid, zoodat mannen van beteekenis als graaf Heyden en de heer Stachowitsj weigerden het revolutionnaire manifest te onderteekenen.

En ten slotte hebben te Wyborg de constitutioneel-democraten, de „kadetten", hun bajonet afgeslagen en hun mandaten neergelegd, met de verklaring, dat zij sich zelven niet meer beschouwen als de vertegenwoordigers van de meerderheid des volks. Nu, dien titel neemt de Arbeidersgroep gaarne over. Vandaar dat zij verklaard heeft niet te zullen uiteengaan vóór de in uitzicht gestelde nieuwe verkiezingen.

Het is waarschijnlijk, dat thans weer een tijdperk zal intreden van bommenaanslagen en werkstakingen, te meer daar door de stakingcomité's te Petersburg, Moskou, Odessa, Kiew enz. een algemeene werkstaking reeds sinds weken is voorbereid. Volgens de Petersburgsche „Beurscourant" heeft men op de tafel van Pobjedonoszew's werkkabinet in het S. George-klooster een geladen bom gevonden. De oud-procurator der Heilige Synode is daarvan zóó geschrokken, dat hij het bed moet houden. Ook is een bezoek, het welk de Tsaar brengen zou aan een Spaansch oorlogsschip te Kroonstad, plotseling afgezegd, naar het Parijsche „Journal" verneemt, wegens de ontdekking van een komplot onder de soldaten en de matrozen van Kroonstad.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Philad.	Marcb	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb.
Vertrekt van NEW-YORK	Aug. 4	Aug. 11	Aug 18	Aug. 25	Sept. 1	Sept. 8
Komt aan te SAN JUAN	9		23		6	
Vertrekt van „	10		24		7	
Doet CURAÇAO aan	12		26		9	
Komt aan te LA GUAIRA	13	18	27	Sept. 2	10	15
Vertrekt van „	15	19	29	1	12	16
Komt aan te PTO. CABELLO	16		30		13	
Vertrekt van „	17		31		14	
Komt aan te CURAÇAO	18	20	Sept. 1	3	15	17
Vertrekt van „	19	27	2	10	16	14
Doet LA GUAIRA aan	20		3		17	
„ PONCE „						
„ SAN JUAN „	22		5		19	
Komt aan te NEW-YORK	27	Sept. 3	10	17	24	Oct. 1

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Marcb	Merida	Zulia	Merida	Marcb.
Vertrekt van CURAÇAO	Aug. 13	Aug. 20	Aug. 27	Sept. 3	Sept 10	Sept 17
Komt aan te MARACAIBO	14	21	28	4	11	18
Vertrekt van „	17	25	31	8	14	22
Komt aan te CURAÇAO	18	26	Sept. 1	9	15	23

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO